

DOM
ČARODEJNICE

ŽENA, KTOREJ SILA PREKONÁ AJ ČAS

CLARE MARCHANTOVÁ

TATRAN

DOM
ČARODEJNICE

CLARE MARCHANTOVÁ

DOM
ČARODEJNICE

TATRAN

Z anglického originálu Clare Marchant: The House of the Witch,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Boldwood Books Ltd.,

Londýn 2024,

preložila Lenka Cinková.

Vydalo Vydavateľstvo TATRAN, s. r. o., v roku 2026,
so sídlom Klariská 16, 815 82 Bratislava, Slovenská republika.

Vyšlo ako 5615. publikácia.

Vydanie I.

Knižnú väzbu navrhol a spracoval Peter Zentko.

Zodpovedná redaktorka Zuzana Šulajová

Jazykové redaktorky Ivana Fábryová, Adriana Oravcová

Technický redaktor Peter Zentko

Sadzba AldoDesign, Bratislava

Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

info@slovtatran.sk

All rights reserved.

Copyright © Clare Marchant 2024

Translation © Lenka Cinková 2026

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2026

ISBN 978-80-222-1831-3

Ockovi, mōjmu ockovi

PROLÓG

1646

Na pozadí nočnej oblohy sa vyníma obrys kostola, slabý mesačný svit vrhá tieň na nerovnú zem. Po hrbolatej blatistej pôde sa k temne zívajúcej jame blížia neisté kroky. Vôňa vlhkej, čerstvo vykopanej zeme sa mieša s pachom potu a strachu.

Telo sa krátkymi trhanými pohybmi kotúľa na miesto svojho posledného odpočinku. Hoci je bez života, ešte vždy z neho sála teplo. Ktosi zlezie dolu do jamy a prerazí končatiny zahrotenými železnými kolmi, akoby ich chcel pripútať k zemi. Šeptom vyrieknuté slová majú zabrániť vzkrieseniu z mŕtvych.

Hlina navršená pri jame sa vracia naspäť na svoje pôvodné miesto, až ju napokon celú zasype. Hrob zakryje papradie a čerňičie, ktoré ostrými trňami prebodáva špinavú pokožku, aby si nikto nevšimol vyvýšeninu na neúrodnom kúsku zeme.

Navrch ktosi umiestni neďaleko ležiaci kameň s vyrytými znakmi a dokončí nápis ostrým kusom pazúrika, ešte stále klzkým od krvi. Všetko neúprosne viedlo až sem, nemohlo sa to skončiť inak. Táto smrť nebola zločin, bola spravodlivá a nevyhnutná, aby uchránila tých, ktorí potrebujú ochranu pred zlom.

Na oblohe sa zjavia prvé ranné zore a pripomínajú, že ostáva málo času na poslednú úlohu – tú, ktorá uzavrie celý príbeh.

1. kapitola

2024

„Preboha, Addie, pozrela si si vôbec fotky tohto domu, než si podpísala nájomnú zmluvu? Je tu neskutočný bordel.“ Rick zložil kufre na podlahu v predsieni a zvrátil nos pri pohľade na pavučiny a prach, ktoré ich vítali. „Všimol som si, že v ľavej prednej časti strechy sú uvoľnené škridly. Dávaj si pozor, keď budeš vychádzať von, mohli by spadnúť a zraniť ťa.“

„Pravdaže som videla fotky,“ odvetila Adrianna. „Viem, že tu dlho nikto nebýval. Realitný agent mi všetko vysvetlil. Práve preto je to lacné. Nemôžem si dovoliť platiť dve nehnuteľnosti, aj keď iba na pol roka, ak jedna z nich nie je lacná. Hádaj, v ktorej práve stojíme.“ Prešmykla sa okolo neho a cez nevelkú obývačku s naklonenou podlahou, odhalenými nosníkmi a so stenami s bledou púdrovou vápennou omietkou prešla do priestranej kuchyne umiestnenej v neskôr pristavanej zadnej časti domu. Zo špinavých okien, takisto plných pavučín, bol výhľad do záhrady, ktorá sa tiahla k ovocnému sadu v diaľke. Na stromoch už pučali prvé kvety. Ešte ďalej na obzore vábili hebké pieskové duny a sotva viditeľný trblietavý prúžok mora. „Keď to tu dám trochu do poriadku, bude to krásne. Onedlho bude celý dom ako zo škatuľky,“ dodala, keď sa k nej pripojil Rick, otváral skrinky a nazeral do nich.

„O tom nepochybujem, ty moja usilovná včelička.“ Pritiahol si ju k sebe a postrapatil jej vlasy. „Čo povieš na rýchlu obhliadku? Potrebujem si odskočiť a potom sa, bohužiaľ, budem musieť vrátiť do Londýna. Zajtra ma čaká náročný deň. Príliš sa nevyčerpávaj domácimi prácami. Nezabúdaj, si tu, aby si si od všetkého odpočinula. Nenalož si toho na plecيا priveľa.“

„Samozrejme,“ odvetila. „No upratovanie mi predsa nezaťažá mozog. Nestrašia ma žiadne termíny. Budem celé dni vysedať v záhrade alebo pred kozubom a čítať si.“

„Najprv bude treba vyčistiť komín,“ upozornil ju Rick. „Ak by v ňom došlo k požiaru, celý dom môže veľmi rýchlo ľahnúť popolom. Musíš byť opatrná, zlatko.“

„Dám si pozor,“ uistila ho. „Poďme si obzrieť horné poschodie. Čo tak vyskúšať posteľ?“ navrhla a dvihla obočie. Rick sa uskrnul, chytil ju za ruku a spolu vybehli hore pohľadať spálne.

* * *

„Stále nerozumiem, prečo mi nenecháš svoje auto, kým si tu,“ sťažoval sa Rick, keď sa neskôr viezli k dedine King's Lynn. „Bude otravné cestovať najbližších šesť mesiacov metrom. Navyše pri dome nie je parkovisko, takže ho budeš musieť nechať na ceste. Viem, ako ti na tom aute záleží. Na parkovisku pod bytovkou by bolo v bezpečí.“

„Nikam by som sa bez neho nedostala,“ namietla Adrianna. „Ty máš aspoň fungujúcu verejnú dopravu. Zvykol si si chodiť mojím autom, lebo ja to mám z bytu do práce blízko.“ Range Rover si kúpila z minuloročnej odmeny. Rick ním bol nadšený, čo vôbec nebolo prekvapivé, keďže na ňom jazdil najčastejšie. „Ak sa stane niečo naliehavé alebo sa budem musieť vrátiť do Londýna, nemôžem čakať tri dni na autobus,“ dodala.

„Naozaj si myslím, že by ti nechýbalo,“ začal znova, keď zastali pred stanicou. Zdvihol plecيا, našpúlil pery a zaklipkal očami.

„Odpoveď je stále nie,“ odvetila so smiechom. Vystúpila z auta, pobožkala ho na rozlúčku, privinula sa k nemu a on ju objal. Zbožňovala pocit bezpečia a ochrany v jeho náručí. Po dlhom bozku mu povedala: „Daj mi vedieť, keď pricestuješ. Lúbim Ťa!“ a dívala sa, ako vchádza do stanice. Počas nasledujúcich šiestich mesiacov si mala v Norfolku odpočinúť od náročnej a vyčerpávajúcej práce finančnej projektovej riaditeľky v Londýne a od psychickej záťaže, ktorá sa s tým spájala. Ocitla sa v situácii, do akej sa už nikdy nechcela dostať. Položila si dľaň na prsia, aby si pripomenula, že musí ostať pokojná. Nepredstavovala si, že jej polročné voľno sa začne doťahovaním o to, kto si nechá auto, akoby išlo o domáce zvieratko, o ktoré sa háda rozídená dvojica.

Spiatočná cesta prebiehala príjemnejšie, Adrianna si pohmkávala pesničky z rádia a prstami bubnovala o volant. Rick sa vždy škaredil, keď si púšťala vážnu hudbu, ale ju to upokojovalo. Pri živých plotoch sa ukazovali prvé náznaky prichádzajúcej jari – trsy narcisov otvárali púčiky a odhaľovali žiarivo žlté kvety, ktoré sa dosiaľ chúlili pod trnkami a bukmi, ale aj ich ostré zimné čierne siluety už posievali zelené lístky a prezrádzali, že sa blížia teplejšie dni.

Keď sa vrátila do domu, od mora sa začala valiť hmla a zakryla výhľad na obzor. Zem do výšky kolien zahalila hustá bielo-ba, cez ktorú nebolo nič vidieť. Na cintoríne pri dome sa z mliečneho oparu vynárali špičky náhrobkov. Adrianna odvrátila zrak a rýchlo vošla dnu.

V dome bolo chladnejšie ako predtým, a tak si počúchala ruky, natiahla si vestu a položila kanvicu pod vodovodný kohútik. So zatajeným dychom čakala, či potečie voda, a našťastie sa po niekoľkých prasknutiach a sprške prskajúcich kvapiek spustila. Uvarila si kávu a odniesla si šálku do obývačky.

Kľakla si ku kozubu a uvažovala, či to má risknúť a zakúriť. V ušiach jej stále znelo Rickovo varovanie. Okrem latinového sporáka v kuchyni to bola jediná možnosť, ako sa zohriať – dom

Clare Marchantová

nemal ústredné kúrenie. Vymietla špinu a popol a zarazilo ju, keď v jednom rohu zbadala veľkú tmavú škvrnu. Bola červeno-okrová, takmer hnedá, a podozrivo pripomínala zaschnutú krv.

2. kapitola

1646

Hlasné zabúchanie na dvere vyrušilo Ursulu pri práci. Svižným pohybom schovala napoly odratého zajaca, ktorého držala medzi kolenami, pod vrece pod stolom. Nohou zhrnula slamu roztrúsenú po podlahe na krvavú mláku na zemi. Pytliactvo sa trestalo smrťou, a hoci Ursula, podobne ako jej susedia, považovala polia okolo domu za obecnú pôdu, miestny zemepán mal iný názor. Ohradil ich a vyhlásil za svoje.

„Ursula, vďaka bohu, že si tu!“ Na prahu úzkostlivo prešlapovalo dospievajúce dievča, najstaršie zo siedmich kováčovských detí. Na vpadnutej tvári malo strhaný výraz dieťaťa, ktoré sa málokedy dosýta najedlo, a aj pod pletenou prikrývkou prehodenou cez plecia sa črtala hranatá postava samá kosť a koža. Za ňou sa prevaľoval *haar*, ťažká vlhká morská hmla. Ursula zo skúsenosti vedela, že sa zrejme celý deň nezdvihne a tmu privítajú pod tým istým vlhkým plášťom. Visel vo vzduchu a sťahoval k zemi dym z komínov.

„V takomto počasí by som nechodila po vonku,“ odvetila Ursula a dodala: „Dieťa je už na ceste?“ Kováčova žena Ruth mala porodiť svoje ôsme dieťa a Ursula ako miestna pôrodná babica očakávala, že ju zavolajú.

„Áno,“ prikývlo dievča, „už sa to blíži, začala rodiť včera večer. Toto dieťa sa na svet neponáhľa.“

„Počkaj, vezmem si tašku s bylinkami a pôjdem s tebou.“ Ursula rýchlo stlmila oheň, aby jej náhodná iskra nepodpálila dom, kým bude preč, uviazala si šatku a vzala koženú kabelu. Bolo v nej všetko, čo potrebovala na pôrod.

Obula si topánky, ľavá mala deravú špičku, ale ešte nebola na vyhodenie, a na ne si našuchla dreváky do blata. Vyrobil jej ich tesár výmenou za liek, ktorý zachránil život jeho malému synovi, keď dostal horúčku.

Dievča v obavách takmer bežalo, chcelo sa čím skôr vrátiť domov, a Ursula sa ponáhľala za ním. Hoci Ruth mala s pôrodmi veľa skúseností a vedela, čo treba robiť, obe si uvedomovali, že sa vždy môže niečo pokaziť. Ženy – a ich deti – pri pôrode často zomierali.

Keď sa priblížili ku kováčskej dielni, vo vyhni blikotal oranžovo-žltý plameň. Zazneli údery kladiva do podkovy a Ursula zacítila vôňu horúceho kovu. Neprichádzalo do úvahy, aby bol kováč doma a staral sa o svoju ženu či rodinu, pomyslela si a pridala do kroku. Čím skôr bude vnútri, tým lepšie.

Len čo vošla do domu, väčšieho ako ten jej, zhora sa ozvalo stonanie. Skupinka detí s rovnako vychudnutými a zúboženými tvármi na ňu s úľavou pozrela. Iba dve najmladšie sa nerušene hrali na zemi s okruhliakmi a nevšímali si vzdychy z poschodia.

„Dones mi horúcu vodu,“ prikázala Ursula. Dievča už poznalo postup, okamžite vzalo hrniec a naplnilo ho vodou. Ursula začula, ako ju rodička volá, a rýchlo vyšla po schodoch.

„Zdalo sa mi, že som počula dvere.“ Ruth sa držala konca nahrubo otesanej drevenej postele a hojďala bokmi sem a tam. Na poschodí nebol kozub, no izba bola vyhriata od ohňa na prízemí a tmavé vlasy sa jej lepili na spotenú tvár.

„Tuším som prišla práve včas,“ usmiala sa Ursula, zo skrine v rohu vzala kôpku čistých plachiet a rozložila ich na podlahu.

Vedela, že Ruth nerada leží či sedí na pôrodnej stoličke. Keď príde jej čas, kľakne si na kolená a porodí dieťa priamo na zakrytú podlahu, ak tam nebude Ursula a nezachytí ho. Pre Ursulu bol prijateľný akýkoľvek spôsob, akým sa žena rozhodla rodiť. Ona sama nikdy nerodila a ani to nemala v úmysle, ale považovala za správne riadiť sa výlučne vôľou matky.

Ruth sa rozstonala hlasnejšie, kľakla si a stále sa pridržala postele. Ursula si čupla za ňu a všimla si, že dieťaťu už vidieť hlavičku.

„Netlač tak silno,“ povedala pokojne. „Teraz tvojmu bábätku opatrne pomôžem na svet.“ Držala hlavu dieťatka, podopierala ho rukami a centimeter po centimetri ho vytiahla von. Ruth vydala zdanlivo nekonečný hlasný výkrik a do Ursulíných pripravených rúk vykĺzlo klzké, zakrvavené a mokré dieťa. Položila ho na lôžko z plachiet, ktoré rozprestrela na podlahe. Cípom jednej z nich ho rezko poutierala. Bol to poriadne veľký chlapček, zvrátil tvár a izbou sa rozľahol rozhorčený plač. Až vtedy si Ursula všimla, že s dieťaťom niečo nie je v poriadku. Nôžky malo krivé, chodidlá sa v členkoch skrúcali dovnútra v neprirodzenom uhle. Opatrne sa mu ich pokúsila narovnať, ale hneď vzápätí sa vrátili do pôvodnej polohy.

Ruth prehodila nohu cez dieťa, otočila sa a klesla na podlahu. Ursula zatiaľ podviazala pupočnú šnúru čistým povrázkom a odstihla ju.

„Nie je to normálne dieťa,“ upozornila matku a podala jej ho. Ruth sa prudko nadýchla a chvíľu mlčala, kým si uvedomila, na čo sa pozerá.

„Prečo je takýto?“ zašepkala. „Prečo má také ohnuté nohy?“

„Neviem,“ priznala Ursula, „ale teraz sa s tým netráp. Prilož si ho, nech sa napije.“

Ruth ju poslúchla a dieťa sa prisalo.

„Aké meno mu dáte?“ opýtala sa Ursula, keď jej pomáhala porodit' placentu. Zabalila ju, aby ju mohli dolu vložiť do ohňa.

„John trval na tom, aby sa prvý syn volal po ňom, takže si myslím, že bude spravodlivé, ak tentoraz vyberiem meno ja. Pomenujem ho Henry, po svojom otcovi.“

Zospodu sa ozval Johnov hlas.

„Zavolali ma, vraj počuli plakať dieťa, a zdá sa mi, že moja Ruth už nekričí a neujúka,“ povedal so smiechom. „Môžem ísť hore?“

„Môžeš,“ odvetila Ruth. Ursula jej podala povojník, ale nie dosť rýchlo. Keď John vošiel do malej miestnosti, mlčky pozrel na obe ženy a odtiahol látku. Ruthine oči zaliali slzy a bez slova mu podala dieťa.

„Čo ste mu urobili?“ John jej dieťa okamžite vrátil. „Prečo nemá nohy, ako sa patrí? Prečo sú skrútené ako hady?“

„Vieme, že nie všetky deti sa narodia dokonalé,“ ozvala sa Ursula. „A nie všetky sa narodia s dychom v tele. Mali by sme ďakovať Pánovi, že Henry dýcha.“

Ruth hlasno plakala a tísila si dieťa k prsiam.

„Nie, pre toto dieťa by bolo lepšie, keby sa nikdy nenadýchlo, lebo ak nebude chodiť, čaká ho veľmi ťažký život. Pre nás rodičov bude bremenom.“ John sčervenel a zatínal päste. Otočil sa a odišiel, počuli, ako s dupotom beží dolu schodmi. Zabuchli sa dvere a drevom obložené steny sa zachveli. O chvíľu k nim doľahlo búšenie kladiva o kov.

„Je len rozrušený, no časom si na Henryho výzor zvykne,“ chlácholila ju Ursula. Vložila dieťa do dubovej kolísky pri posteli s okrajmi lesklými a tmavými po rokoch hojdania. Potom pomohla Ruth do čistej ľanovej košele a na matrac naplnený senom. Nečudo, že sa rozhodla rodiť na podlahe, seno nasiaknuté krvou by nebolo ľahké vymeniť.

Podala Ruth trochu rebríčka na žutie a pripomenula jej, aby ho užívala striedmo. „Pomôže ti vrátiť maternicu do pôvodného stavu,“ vysvetlila, „no priveľké množstvo by ti spôsobilo bolesti a silné krvácanie. Stačí jeden lístok denne.“

Dolu v kuchyni najstaršia dcéra rozdávala súrodencom misy

s chlebom namočeným vo vodnatej polievke, v ktorej plávali kúsiky póru a paštrnáka. Nečudo, že deti boli vyziabnuté a pôsobili nezdravo. Namiesto plodenia ďalších potomkov by sa ich otec mal skôr starať o to, aby nakrmil hladné krky, ktoré už mal doma. Keby súhlasil, existovali bylinky na predchádzanie tehotenstvu, ale Ursula si radšej zahryzla do jazyka. John by jej pravdepodobne odvrkol, že sa jej to netýka a že potrebuje veľa detí ako zábezpeku do budúcnosti, keby niektoré zomrelo. Požiadala teda deti, aby zniesli polievku aj matke, a vyšla von pohľadať Johna. Chcela mu vysvetliť, že s Ruth treba zaobchádzať láskavo a neviníť ju za telesné znetvorenie ich syna.

„Nepotrebujem tvoje rady, babica,“ odsekol a hodil jej do dlane kôpku mincí. „Je to moja žena a budem s ňou zaobchádzať, ako uznám za vhodné.“

Ursula vedela, že nemá zmysel hádať sa, schovala peniaze do tašky a odišla. Netešila ju predstava, že pôjde domov sama a v hmle. Vykročila po ceste naprieč dedinou a držala sa blízko budov. Pomáhali jej zorientovať sa v ponurom opare, až kým nezazrela známy kamenný dom, svoj domov. Minulý rok si na ňom dala opraviť zopár poškodených miest novými červenými tehľami, nie všetky mali rovnaké rozmery, no viac sa jej páčili strakaté sivo-biele vzory, ktoré vytváral miestny kameň. Naklonila hlavu, všade navôkol sa rozprestieralo ticho. Z diaľky sa ozýval tlmený šum vln narážajúcich o kamene a piesok. Ten zvuk ju sprevádzal celý život, i počas hrôz, ktoré videla a zažila a nemohla ich vymazať z pamäti. No už nikdy viac, vymanila sa zo začarovaného kruhu a tak to ostane navždy. Minulosť bezpečne uväznila v truhlici vo svojej hlave a jej veko nikdy neotvárala, bolo to tak najlepšie. Nemá zmysel spomínať. Toto je jej život a je zaň vďačná.

3. kapitola

1646

Keď Ursula neskôr v ten istý deň kráčala k studni uprostred dediny s prázdny m koženým vedrom v ruke, z jedného z neďalekých rybárskych domov začula krik. Zdvihla obočie na svoju priateľku Katherine, ktorá práve otáčala drevenou rukoväťou a vyťahovala zo studne ťažké vedro plné vody pretekajúcej cez okraj. Ursula jej pomohla zdvihnúť ho a vyliat obsah do podobnej nádoby, ako mala ona.

„Všetky peniaze minul na pivo,“ prehodila Katherine. Ursula prikývla a strhla sa, keď krik zosilnel, na zem dopadlo niečo ťažké a ozval sa zvuk pripomínajúci štiepenie dreva. Doľahlo k nim prenikavé zajačanie a vzápätí nastalo ticho. Obe ženy vedeli, že nesmú zasahovať. To, čo sa dialo za tými dverami, sa často stávalo aj v iných domoch na okolí. Keď mali muži vrecká plné mincí, celú noc pili, zobudili sa s bolesťou hlavy a vyvršili sa na manželke.

Ursula vedela, ako to vyzerá, keď veľký silný chlap, ktorému ani zamak nezáleží na žene a rodine, pod vplyvom pijatky komunikuje prostredníctvom pästí a úderov. Celé detstvo bola svedkom otcovho násillia voči mame, bratom a nej samej. Stále mala jazvy po tom, keď ju ako štvorročnú hodil na opačný

koniec miestnosti, a bolo šťastie, že vôbec prežila. Jej matka toľko šťastia nemala, zomrela násilnou smrťou rukou svojho manžela.

Otec vedel, že len čo sa rozchýri, že zabil svoju ženu, zavrú ho do žalára v King's Lynne a obesia na šibenici. Neváhal, rýchlo si zbalil čosi na jedenie a trochu piva a ušiel. Ani na okamih nepomyslel na svoje tri deti, Ursula sa musela sama postarať o bratov. Otcov brutálny čin jej zmenil život.

Odtiahla matkino ťažké telo z obývačky, aby pohľad naň nerozrušil jej bratov, keď sa vrátia domov z pobrežia, kde zbierali naplavené drevo. O niekoľko dní sa v susednom kostole konal pohreb pre nemajetného a Ursula ostala s bratmi doma. Bola dosť stará, aby sa o nich postarala, kým si nenašli prácu a neodšťahovali sa. Jej najmladší brat Peter pracoval ako pomocník s dobytkom neďaleko Norwichu a za posledné roky ju dvakrát navštívil, no nemala ani tušenia, čo je s Richardom. Možno bojuje v občianskej vojne. Každý večer sa za nich modlila.

Keď sa vrátila domov, hodila do ohňa pár polien. Zvyšok polievky z lapeného zajaca začínal vriieť. Už tak silno nevoňala po mäse, ale ak do nej pridá jačmeň a okrúhlicu, vystačí jej na pár ďalších dní. Istý chlapec z dediny prišiel o ruku, keď ho začiatkom roka chytili pri pytliactve, a mohol byť rád, že neskončil na šibenici. Správca panstva bol nemilosrdný muž, no lady Maylingová bola zhovievavejšia a našťastie zasiahla. Možno keby sa bola ozvala aj vtedy, keď jej manžel ohradil obecnú pôdu v okolí vidieckej usadlosti, miestni obyvatelia by teraz neboli takí chudobní, keďže nemali kde pásť ovce, a aby prežili, museli pytliačiť na zajace a bažanty. Bol to biedny, mizerný život.

Ako Ursula očakávala, rybárova žena Jane, ktorú počula pri potýčke s manželom, ju neskôr v ten deň navštívila. Jej flakatá, spuchnutá a fialová tvár pripomínala chlieb namočený v černicovej šťave, nozdry jej pokrývala zaschnutá krv a nos mala trochu vybočený. Ursula ju pustila dnu, usadila ju na stoličku pri

ohni a pripravila roztok z rozmarínu a rimbaby a obklad z mäty sivej na zmiernenie opuchu.

Mlčky pracovala a hrýzla si do pery, aby dobitej žene nič nepovedala. Nemalo by to zmysel, mnohí muži týrali manželky a nešetřili údermi, no aké riešenie sa im ponúkalo? Tie ženy nemali kam ísť. Za zabitie manžela by ich stihol trest smrti. Modriny či zlomená kosť sa zahoja a páchatelia i obeť ich vedeli ľahko utajiť. Ľudia jednoducho odvrátili hlavu a pozerali inam.

Otcovo správanie Ursulu hlboko poznačilo. Zaumienila si, že sa nikdy nedostane do rovnakej situácie ako jej matka – tá bola ani kus mäsa, ktorý manžel mohol využívať a trápiť, ako si zamanul. Preto, lebo ju vlastnil. Ursula žila sama, nikomu nepatřila, živila sa predajom bylinných liekov, prácou pôrodnej babice a schopnosťou liečiť zlomeniny, ako teraz v prípade Jane, ktorá sedela v jej izbe a opuchnutými, zaschnutou krvou pokrytými perami chlipkala teplé korenené pivo. V prednej časti úst sa jej uvoľnil zub.

Ursula podala Jane kúsok plátna naplnený pastou z jelšových listov namočených do horúcej vody a potom rozdrvených v mažiari. Prikázala jej, aby si ho priložila na oči, také spuchnuté, že ich ledva otvorila, a na koreň nosa.

Štvrt hodiny iba ticho sedeli. Ursula občas vstala a kde-tu čosi upratala, no nemohla robiť nič iné, len byť nemou spoločníčkou. Jane sa po chvíli postavila a chcela jej vrátiť handričku. Ursula pokrútila hlavou a povedala jej, aby si ju nechala.

„Môžeš si ju niekoľkokrát nahriať,“ vysvetlila. „Vydrží ti asi deň a pomôže stiahnuť opuch. Ak sa jej budeš potrebovať rýchlo zbaviť, hoď ju do ohňa, mám aj iné handry. Ak by to tvojho manžela ešte väčšmi rozčúlilo, radšej nech ju nevidí.“

Pacientka prikývla. Po líci jej stiekla slza a kvapla na obklad, ktorý držala v ruke. Obe vedeli, že už nemá zmysel nič hovoriť, Ursula otvorila zadné dvere a nechala ženu nebadane vyklížnuť. Bolo lepšie, ak ju nikto nevidel odchádzať, lebo keby sa o tom

dopočul jej manžel a myslel by si, že Jane sa naňho sťažovala, utržila by ďalšiu bitku.

Ursula si kľakla ku kozubu v obývačke a zdvihla voľnú podlahovú dosku. Schovávala pod ňou mešec s peniazmi, zväzok hárkov pergamenu, ktoré používala ako denník, brko a atrament, ktorý si vyrobila z dubienok, zelenej skalice a arabskej gummy. Nikto netušil, že vie čítať a písať, toto tajomstvo si nechávala pre seba. Ak sa žena rozhodla žiť sama, bolo to samo osebe nezvyčajné. A ak navyše vedela čítať a písať, vzbudzovala celkom neopodstatnené podozrenie.

Starý dedinský farár, predchodca toho súčasného, sa nad ňou kedysi zlutoval. Z cintorína, ktorý susedil s ich domom, pravdepodobne počul bitky a krik a navrhol jej, či by mu nechcela zašívvať oblečenie. Kým bola na fare a šila, učil ju písmená. Vďaka Biblii v angličtine sa naučila čítať a farár jej požičal malú tlačennú Knihu žalmov, s ktorou si precvičovala čítanie, keď bol doma pokoj a mohla utiecť na pláž s knižkou vo vrecku.

Spomenula si, ako utekala po obecnej pôde, vyhýbala sa vysokej tráve a močiarnym rastlinám, ktorých prítomnosť naznačovala močaristú pôdu, až kým neprišla k dunám a potom k moru. V diaľke naľavo od nej bol prístav v Brancasteri, kde sa na hladine pohojďovali nevelké rybárske lode s vľajúcimi plachtami alebo boli ďaleko na mori. Vo vzduchu sa ustavične vznášal pach hnijúcich rýb, ich vnútornosti sa hádzali do mora, aby ich ďalší odliv odniesol tam, kam patrili. Na brehu sedeli ženy, opravovali siete, rozprávali sa a smiali. Bola to ťažká práca, ale spoločné útrapy posilňovali ich súdržnosť. Jej otec istý čas pracoval s mužmi na rybárskych lodiach, matka opravovala siete s ostatnými ženami a Ursula si pamätala, že jej ako malej prikazovali, aby dávala pozor na bratov, kým mama pracuje. No potom si otec zmyslel, že matka nesmie opúšťať dom, a tým sa to skončilo.

Ursula si starostlivo zapisovala všetko, čo robila. Neraz jej prišlo vhod, keď si mohla overiť, ktoré lieky zaúčinkovali či ako